

senere det ærede Medlem for Holbæc Amts 2den Valgkreds (H. Sørensen) har sluttet sig, har stillet tvende Ændringsforslag, hvoraf Nr. 1 er en Redaktionsændring. Det er nemlig forekommet os, at saaledes som Lovforslaget blev affattet ved 2den Behandling, maatte den Begyndelse til Loven, som vi have foreslaaet, være mere rigtig, naar man sammenligner det første Udsnit af § 1 med det andet Udsnit, der skal gjælde for samtlige Skoleraadskredse. Det er jo en Selvfølge, at intet Skoleraad vil benytte den første Deel af Loven, hvor det ikke gjøres fornødent, men vi lægge ikke større Vægt herpaa end, at vi, hvis den høitærede Kirke- og Undervisningsminister har Noget at indvende imod Forslaget, ere villige til at tage det tilbage. — Forslaget under Nr. 2 har derimod en reel Betydning, og det er navnlig stillet af den Grund, at Bidrag til Hjælperlæreres Lønning staae i meget nær Forbindelse med Pensionsbyrden i det Hele. Det forekommer os, at det eneste Middel, der gives for Skoleraadene til at indskrænke Pensionsbyrden Noget, er, at de, især ved de smaa Skoler, kunne holde Skolelærerne noget længere i Tjenesten ved at give dem Hjælperlere, hvorved Pension spares. Det er vist en afgjort Sag, at det Bidrag, som ydes til en Hjælperlærer i Forbindelse med det, Læreren selv tilskyder, ikke engang vil udgjøre Halvdelen af Pensionen, og det antages derfor, at Brugen af Hjælperlærere i større Udstrækning end hidtil vilde være en Besparelse ikke alene for Skolefonden, men ogsaa for Statskassen. Derfor det forhold sig saaledes, at en større Brug af Hjælperlærere, især i de tyndt befolkede Egne, hvor der er smaa Skoler og faa Børn, vil bidrage til at formindske Pensionsbyrden baade for Skolefonden og for Statskassen, antage vi, at det ogsaa er rimeligt, at Statskassen bærer sin Deel af Byrden ved Hjælperlærernes Lønning og i Genhold hertil skal jeg tillade mig at anbefale Ændringsforslaget under Nr. 2.

Winther: Det ærede Medlem, der førte Ordet for Forslagsstilleren, henstillede til Ministeren, om han vilde tage imod det første

af de foreliggende Ændringsforslag, idet man, hvis Ministeren troede, det ikke var rigtigt, var villig til at tage det tilbage. Under disse Omstændigheder kunde jeg ganske vist ogsaa henstille det til Ministeren, men da jeg ikke veed, om han vil yttre sig derom, vil jeg tillade mig for mit eget Bedkommende at bemærke, at jeg ikke agter at stemme for dette Forslag, idet det nemlig forekommer mig, at der, naar Loven lyder saaledes, som den nu gjør, kan finde en lovberettiget Kritik Sted over Skoleraadets Fremgangsmaade, og Skoleraadet kan altsaa vises tilbage inden de rette Grændser, hvis det skulde være nødvendigt. Smidertid tvivler jeg ikke om, at den ærede Minister vil yttre sig om Forslaget, da det saa velvilligt er henstillet til hans Afgjørelse. Hvad derimod det andet Forslag angaaer, maa jeg ganske slutte mig til den Udtalelse, der fremkom fra det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (Madsen), men jeg skal dog ikke indskrænke mig til de Grunde, han anførte, ihvorvel jeg anerkjender deres Rigtighed. Jeg skal nemlig tillige bemærke, at det ogsaa er i Skolevæsenets Interesse, at dette Forslag bliver vedtaget, thi det vil lette Ansættelsen af Hjælperlærere; thi man vil da ikke tage disse Medlidenshedshensyn, som ofte medføre, at en Mand, der begynder at blive svag, bliver for længe ene om sit Arbejde. Naar man nu vedtager en Bestemmelse som den, der her er foreslaaet, vil det blive lettere at ansætte Hjælperlærere, og det vil, troer jeg, i mange Tilfælde være i Skolevæsenets Interesse. Seer jeg dernæst hen til Hensigten med Loven af 1856, var den jo en dobbelt, nemlig deels at forbedre Skolelærerstandens Stilling og deels at forbedre Skolevæsenet. Hvad det første Punkt angaaer, er det jo ogsaa en Slags Forbedring i Skolelærernes Stilling, naar en Mand, der ikke er aldeles affældig, men endnu er istand til i nogen Tid deelvis at udføre sin Embedsgjerning, kan vedblive at sidde i Embedet, uden absolut strax at skulle sættes paa Pension. I saadanne Tilfælde forekommer det mig billigt og hensigtsmæssigt at gaae en Vej som den, der her er foreslaaet. Man kommer derved til at opfylde begge Lovens